

AKTUÁLIS OLDALAK

Gyógyszerészet 43, 732-733, 1999.

Fakultás-sűrűség

Dr. Takács Mihály

Mi ez a soha nem hallott mutatószám? Ez egy adott országban működő gyógyszerészkarok (gyógyszerészképző helyek) számának és az ország lakosai számának aránya. Kifejezi, hogy hány gyógyszerészkar jut egy millió lakosra az illető országban. Tehát a gyógyszerészképzés egy mérőszáma. Minél nagyobb ez a szám, annál gazdagabb az ország gyógyszerészkar-ellátottsága. A könnyebb kezelhetőség, áttekinthetőség kedvéért a táblázatban a fakultás-sűrűség 100-szorosát tüntettem fel.

Magánhasználatra „találtam ki” ezt a mérőszámot abban az időben, amikor nyilvánosságra került, hogy gyógyszerészképzés indul Debrecenben [1]. Kíváncsi voltam, hol állunk ebben a tekintetben Európában?

Szűkebb nyilvánosság akkor ismerhette meg az adatokat, amikor 1997 tavaszán a SOTE két német partnere, a Freiburgi Egyetem és a Heidelbergi Egyetem tanárai előtt tartott előadásban összehasonlítottam a két ország gyógyszerészképzését. Megelégedéssel jelenthetem ki, hogy – az akkor frissen indult harmadik (debreceni) képzőhellyel – Magyarország egy nivóra került Németországgal. Fakultás-sűrűség tekintetében.

Fakultás-sűrűség európai országokban

	<i>gy. karok száma*</i> millió lakos**	kar sűrűség ×100	
Belgium	8/10,19	78	
Finnország	3/5,15	58	
Svájc	4/7,09	56	„élmezőny”
Olaszország	24/57,56	42	
Franciaország	24/58,72	41	
<hr/>			
<i>Magyarország (4 karral)</i>	<i>4/10,14</i>	<i>39</i>	
Ausztria	3/8,08	37	
Portugália	3/9,96	30	
<i>Magyarország (3 karral)</i>	<i>3/10,14</i>	<i>30</i>	
Németország	23/82,06	28	„közép mezőny”
Spanyolország	11/39,35	28	
Nagy-Britannia	15/59,08	25	
Lengyelország	9/38,66	23	
Norvégia	1/4,42	23	
<hr/>			
<i>Magyarország (2 karral)</i>	<i>2/10,14</i>	<i>20</i>	
Csehország	2/10,30	19	
Hollandia	3/15,65	19	„takarékos mezőny”
Dánia	1/5,30	19	
Svédország	1/8,85	11	

Megjegyzések:

*forrás: International Pharmaceutical Student's Federation (IPSF): Information & Education, 1993. c/o FIP Secretariat, The Netherlands

**forrás: Eurostat-Jahrbuch, Luxemburg, 1997.

Arra, hogy ezennel tágabb nyilvánosság elé tárom az adatokat, három esemény készítetett. Alapvetően: a debre-

eni képzés megindulása [1], másodsor az, hogy az esemény körül idén szokatlanul élénk polémia alakult ki [2–7], harmadsor, hogy úgy hírlík: Pécssett egy negyedik gyógyszerészképző hely indul a jövőben. A táblázatban 17 európai állam adata szerepel. A magyar gyógyszerészkar-ellátottságot, a helyzet jobb megvilágítása céljából összesen háromszor szerepeltetem: a jelenlegi „háromkarú” mellett a volt „kétkarú” és a leendő „négykarú” országként.

A fakultás-sűrűség lista csak tájékoztató, belőle meszesemenő következtetés nem vonható le arra, hogy országként miért ennyi vagy annyi gyógyszerészkar létesült. A kérdést nyilvánvalóan több tényező határozza meg. Az például, hogy a listavezető Belgiumban a 8 gyógyszerészképző hely nem sok-e, vagy a listazáró Svédország 1 gyógyszerészkarja nem kevés-e, nem ítéltető meg az ország terjedelme, lakóinak száma, vagy akár gazdasági ereje ismeretében. Mint ahogyan az sem, hogy Magyarország 1996 és 2000 között – amely időszakban gyógyszerészkaraink száma 2-ről 4-re növekszik – miért rukkol 8 hellyel előbbre a listán. Nagyra becsült kollégáim, a [2–7] vitairatok szerzői, a MIÉRT-et járták körül pro és kontra érvek felsorakoztatásával. Magam részéről a MIÉRT MOST? kérdéssel foglalkoztam még a polémia megindulása előtt a lap februári számában [8], amikor a cikkben, annak „Lépní kell” című fejezetében a rendszerváltást követő 10 év döntő, a gyógyszerészetet is döntő módon befolyásoló változásait „elemeztem”. Utalok Debrecen és Pécs egyik közös érvére az új karok indítását megokolandó: arra, hogy a hagyományos gyógyszerészképző helyek (Budapest és Szeged) területi eloszlása az országban egyenetlen, így a keleti és a nyugati régió gyógyszerészellátottsága gyenge. Helytálló az érv! Ez az egyenetlenség azonban már sok évtizede fennáll! Miért nem oldották ezt fel (elődeink, mi) korábban? Miért pont most? És miért egyszerre két új karral? Nyilvánvaló, hogy a [8]-ban is felsorolt döntő változás-sorozat tette lehetővé, ill. kényszerítette ki ezt a megoldást. Elég, ha most csak arra emlékeztetek, hogy éppen ezekben az években találkozott az igény és a szellemi kapacitás.

Gondosan figyelve a Gyógyszerészetben közölt [2–7] vitairatokat, aláhúzom: mindegyik résztvevő legtöbb gondolatával egyetérték. Ami a polémiát illeti, úgy hiszem: minden új intézmény létesülése kivált pro és kontra véleményeket. Biztos, hogy az újak kezdeti nehézségekkel, talán hibákkal is terheltlen indulnak. Biztosra veszem, hogy a SOTE, vagy a SZOTE (vagy bármely külföldi) kar is a megindulást követően ilyen-olyan tárgyi, szakmai, szervezési nehézségekkel küzdött. Biztosra veszem azonban azt is, hogy egy átmeneti idő után, a „bejáratás” során

tökéletesedtek. Bizonyos az is, hogy az újak olyan új, tanulságos gondolatokkal is jelentkez(het)nek, amelyekre érdemes odafigyelni. Ilyen és hasonló gondolatok késztetnek arra, hogy újaknak és régieknek gyógyszerészet-orientált szakmai és tudományos fejlődést és ezt szem előtt tartó gyógyszerészképzést kívánják. Akár gyógyszerészi, akár vegyész, akár orvosi diplomával rendelkeznek oktatóik.

IRODALOM

1. *Mezey Géza*: Gyógyszerészképzés indul Debrecenben. *Gyógyszerészet* 40, 567 (1996). – 2. *Stájer Géza*: A gyógyszerészet diszkrét bája. *Gyógyszerészet* 43, 237 (1999). – 3. *Mezey Géza*: Gondolatok Stájer Géza: A gyógyszerészet diszkrét bája című írása kapcsán. *Ugyanott*, 316. old. – 4. *Botz Lajos*: Tüprengés a gyógyszerészet diszkrét bájáról. *Ugyanott*, 370. old. – 5. *Kata Mihály*: Hozzászólás Stájer Géza: A

gyógyszerészet diszkrét bája c. cikkéhez. *Ugyanott*, 372. old. – 6. *Stájer Géza*: Bye-bye diszkrét báj. *Ugyanott*, 462. old. – 7. *Bacsá György*: Szerény gondolatok dr. Stájer Géza – A gyógyszerészet diszkrét bája című cikkének olvasásakor. *Ugyanott*, 528. old. – 8. *Takács Mihály*: A gyógyszerészképzésről II. *Ugyanott*, 70. old.

M. Takács: *Faculty-density*.

The frequency of pharmacy schools in the European countries is examined. An index-number "Faculty-density" was created to describe (characterize) how rich is a country in possibilities of educating pharmacists. This index is calculated as the ratio of the number of pharmacy schools and the number of inhabitants of the country in question.

Based on this index comparison has been made between Hungary and a number of European countries, on the occasion that recently a new pharmacy school has been opened in Hungary and the starting of a further one is planned for the next year.

Országos Gyógyszerészeti Intézet, Budapest, Zrínyi u. 3. – 1051
